

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1980

1980

BRNO 1982

LUŽICKÉ HROBY A SÍDLIŠTNÍ OBJEKTY V BOLELOUCI

/okr. Olomouc/

Vít Dohnal, Krajské vlastivědné muzeum Olomouc

/Obr. 3:3-7; obr. 4/

Při hloubení rýhy pro vodovod byly SZ od obce kromě únětických hrobů¹ zachyceny také čtyři starolužické žárové hroby, patřící k pohřebišti, které se nachází v prostoru výkrmny býků. Lokalita je známá od r. 1927, kdy došlo k prvním nálezům lužických hrobů. Od té doby se příležitostně objevují další nálezy /V. Burian, Zprávy SLUKO č. 9 1952, 6; Z. Trnáčková, Zachraňovací archeologický výzkum v Bolelouci /předběžná zpráva/, Zprávy VÚ v Olomouci č. 91 1960, 210-211; táž, Nécropole de Bolelouc /Moravie/, in: Investigations archeologiques en Tchécoslovaquie, Prague 1966, 153/. Pohřebiště je na hřbetu mohutné sprašové návěje, jaké se táhnou už od Olomouce podél západního okraje údolní nivy řeky Moravy. Nad údolím Moravy je hřbet převýšen asi o 40 m.

Hroby se našly v blízkosti kapličky západně od silnice, v místech podobného nálezu z r. 1951. První hrob /A/ byl těsně u kapličky, druhý /B/ o 25 m k jihu, třetí /C/ o 40 m dál a poslední /D/ ještě o 26 m jižněji. Horní okraje hrobů se objevily asi 60-70 cm pod povrchem v úrovni, kde tmavá ornice přechází do spraše. Hroby byly uloženy v malých jamkách bez kamenů či jiných stop po nákladnější úpravě. Ve všech případech došlo k značnému poškození, takže zachráněná keramika netvoří uzavřené hrobové celky.

V hrobě A bylo jako popelnice použito osudí /obr. 4:5/. Uvnitř mezi spálenými kostmi ležely ohněm poškozené bronzы /obr. 4:2/. Další spálené kosti byly vysypány na dně hrobu vedle osudí. Dále k obsahu hrobu patří část menšího osudí /obr. 4:4/, okrajový střep z vejčitého hrnce s uchem /obr. 4:3/, ucha z velké mísy s hrdlem, sřepy z velkého nezdobeného tuhovaného okřínu, střep z konické mísy se svisle rýhovaným spodkem /obr. 4:1/ a sřepy z dalších blíže neurčitelných nádob.

Hrob B obsahoval zbytek nezdobeného okřínu /obr. 4:6/, neúplný džbánek /?/ zdobený širokým mělkým žlábkováním světle hnědého povrchu se stopami po tuhování /obr. 4:7/ a sřepy z tenkostěnného nezdobeného okřínu. Kremační pozůstatky se v zachované části hrobu nenašly.

V hrobě C stál na kusu velkého osudí zdobeného přesekávanou lištou a pruhy hlubokých šikmých rýh /obr. 4:10/ nezdobený okřín /obr. 4:9/, který byl přikrytý střepem z velkého šedého osudí, zdobeného neorámovanými vypnulínami a dvojicí velkých mělkých důlků /obr. 4:12/ a sřepem z dalšího velkého okřínu /?/ s přesekávaným lomem. Dále sem patří střep z velké zásobnice /obr. 4:11/, část výdutě z tuhovaného osudí zdobeného orámovanými vypnulínami, střídajícími se s trásněmi a dvojicí malých důlků /obr. 4:8/, i několik sřepů z dalších neurčitelných nádob. Spálené kosti se nedochovaly.

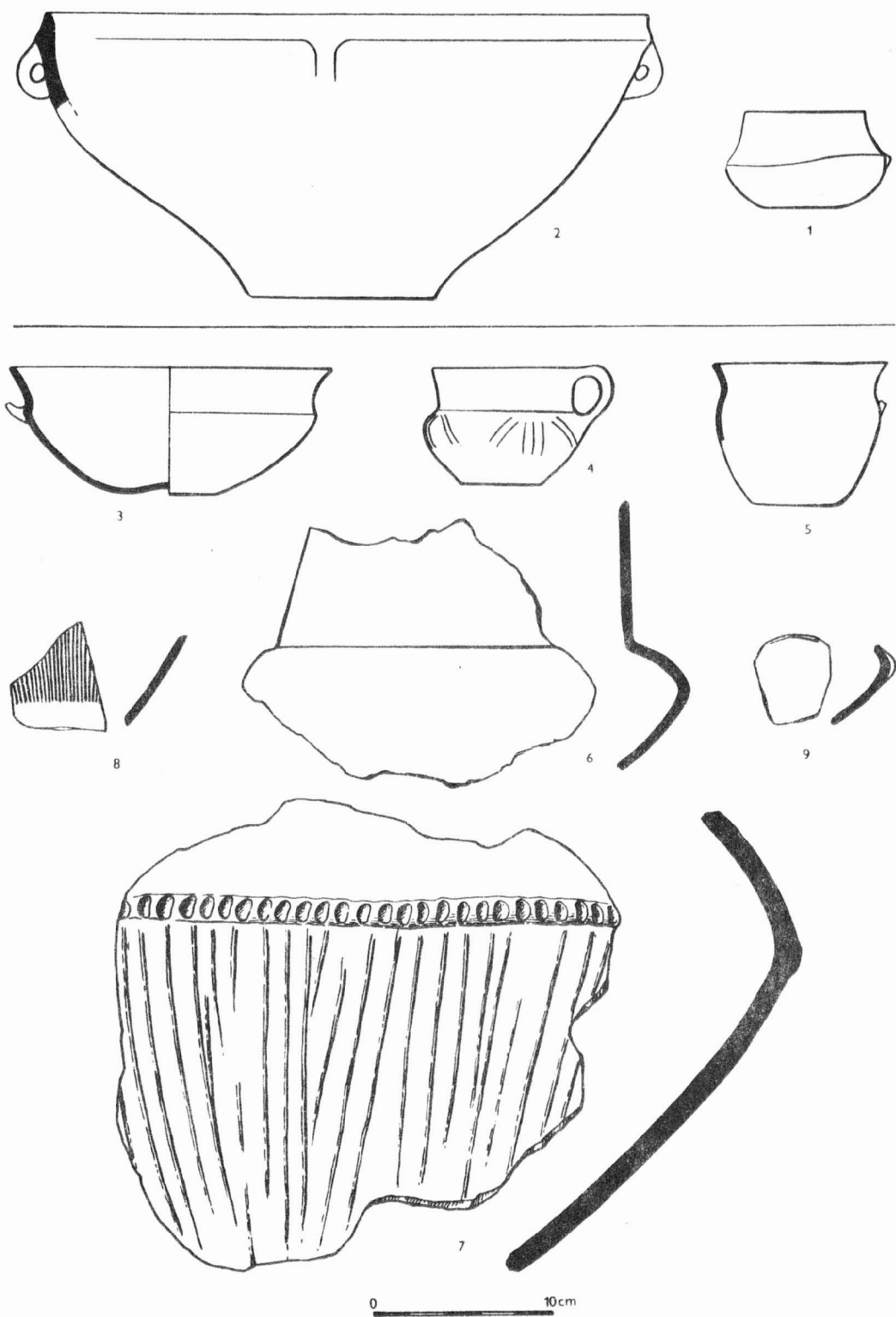
Hrob D obsahoval menší nezdobené osudí s lomenou výdutí /obr. 3:6/, v němž se objevily zbytky spálených kostí. Osudí bylo přikryto kusem výdutě z velkého osudí s vyhlazenou horní a prsty svisle brázděnou spočíní částí /obr. 3:7/. Mezi kostmi ležel tmavohnědý džbánček zdobený rytým ornamentem /obr. 3:4/. Vedle popelnice byl nezdobený hnědý šálek /obr. 3:3/ a poškozený jednoduchý hnědý hrnek /3:5/. Kromě toho se v hrobě našly sřepy z několika dalších neurčitelných nádob středních a velkých rozměrů.

Ve vzdálenosti asi 700 m od nejnižnějšího hrobu D protala vodovodní rýha jeden sídlištní objekt a dalších 165 m jižním směrem jsme zjistili další podobný objekt. První jáma se dala na profilu sledovat v délce 8 m /zahloubení 40 cm/. Kromě neurčitelných sřepů se ve výplni objevil střep z konické mísy, zdobené jemným svislým rýhováním /obr. 3:8/ a kus kamenné podložky k drcení. Druhá jáma měřila v řezu 3 m a zahloubení bylo stejné. Mezi sřepem byla část výdutě z osudíčka, zdobeného neorámovanou vypnulínou /obr. 3:9/. Podle zachráněného sřepového materiálu oba objekty časově odpovídají starolužickému období.

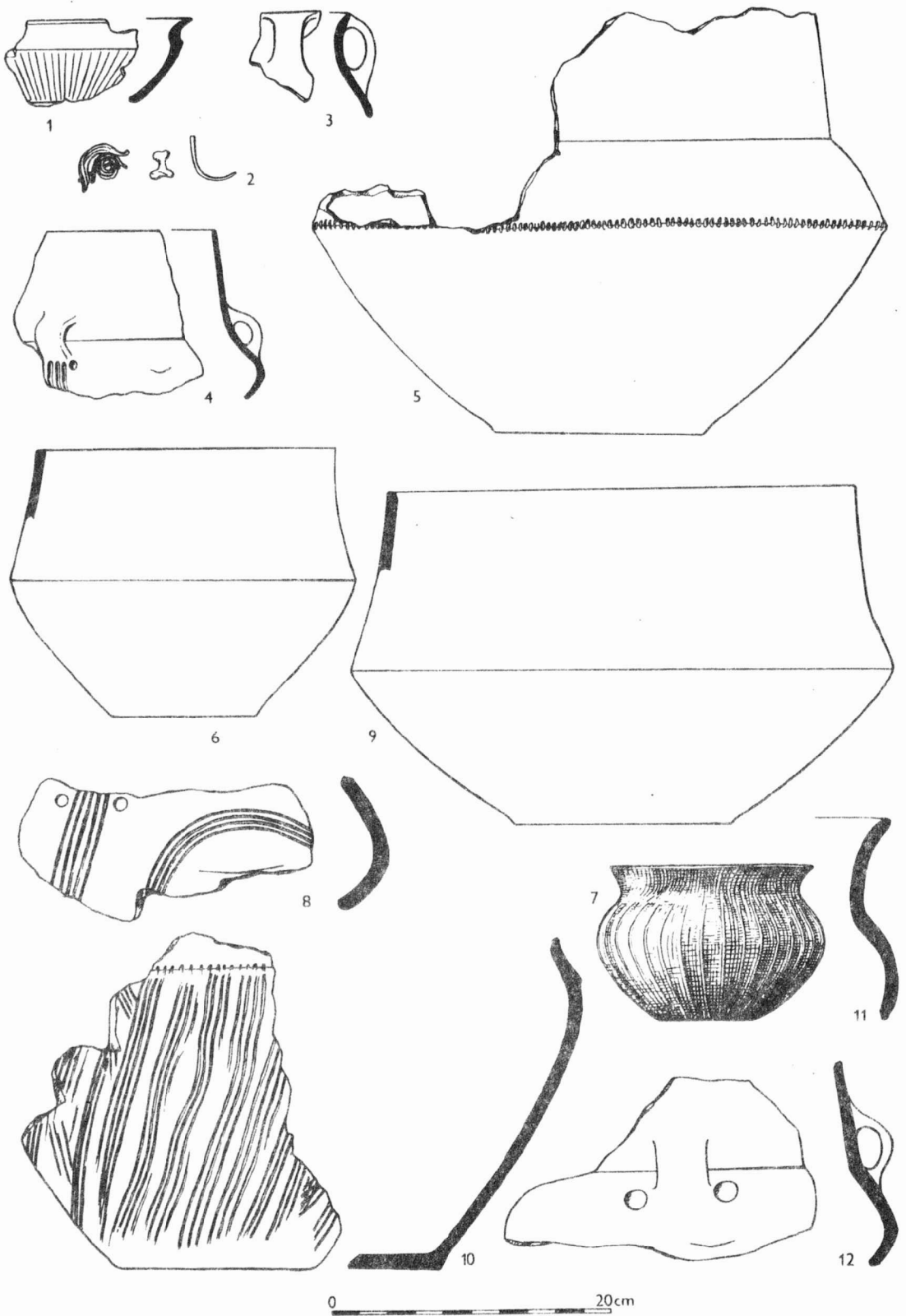
Poznámka:

1 V. Dohnal, Únětické hroby v Bolelouci /okr. Olomouc/, zpráva v tomto PV.

Lausitzer Gräber und Siedlungsobjekte in Bolelouc /Bez. Olomouc/. Beim Baue einer Wasserleitung nordwestlich der Gemeinde stiess man auf vier altlausitzer Gräber, die zu dem seit dem Jahre 1927 bekannten umfangreichen Gräberfeld gehören. Zwei von ihnen sind Urnengräber, die übrigen zwei waren derart gestört, so dass verbrannte Knochen nicht festgestellt werden konnten. In Grab A befanden sich zwischen den Knochen auch Reste von verbrannten Bronzen /Abb. 4:2/. Die Gräber waren in einfachen Gruben ohne Steinkonstruktion beigesetzt. Ungefähr 700 m von dem südlichsten Grab D war durch eine Wasserleitungsrinne ein Siedlungsobjekt durchschnitten worden /Länge 8 cm, Eintiefung 40 cm/ und um 165 m weiter dann ein weiteres ähnliches Objekt /Länge nur 3 m, Eintiefung gleich/. Nach den Scherbenfunden gehören beide in den altlausitzer Zeitabschnitt.

Obr. 3
 Bolelouc /okr. Olomouc/. 1 únětický hrob 1; 2 únětický hrob 3; 3-7 lužický hrob D; 8-9 lužické sídlištní objekty. - 1 Úněticer Grab 1; 2 Úněticer Grab 3; 3-7 Lausitzer Grab D; 8-9 Lausitzer Siedlungsobjekte.

Obr. 4
 Bolelouc /okr. Olomouc/. 1-5 lužický hrob A; 6,7 lužický hrob B; 8-12 lužický hrob C. - 1-5 Lau-
 sitzer Grab A; 6,7 Lausitzer Grab B; 8-12 Lausitzer Grab C.

o
PŘEHLED VÝZKUMŮ 1980

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Malinková
Na titulním listě: stříbrná mince z mladohradištního hrobu v Mušově
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejné